

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSAG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA

Előfizetési ár:
Égész évre 10 korona, félévre 5 korona. Negyed
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Chelem

a neve annak a legendabeli galíciai községnek, ahol minden szabad, ahol semmi fölött meg nem botránkoznak, ahol minden hui cut-ságnak tere van, ahol a törvény nem védi a tisztességet, a becsületet a tisztességtelenséggel szemben. Hogy egy mostanában nagyon felkapott és divatos szóval éljünk: röviden a panamák házája ez az állítólagos község, ez a legendabeli Chelem.

Egy nemcsak humoráról, hanem mélyenszántó gondolkodásáról is ismeretes uriember, az újhelyi közélet igen számottevő tagja, mondotta egyszer félig tréfásan, félig komolyan, hogy:

— Ujhely egy nagy Chelem. Zemplénnvármegye egy még nagyobb Chelem, Magyarország pedig a legnagyobb Chelem.

Ebben a tréfás megjegyzésben mély szatíra és nagyon súlyos igazság rejlik.

Már jó ideje annak, hogy ez a szellemes mondás elhangzott. Akkor még nem derültek ki azok a piszkos kormánypanamák, amelyeket most napról-napra kapunk csemegének a reggeli kávénkhoz.

De azóta a tények — sajnos — nagyon is igazat adtak a szatírizáló öreg urnak.

A zempléni „Chelem” ről most nem is szólunk. Ugyis kénytelenek vagyunk majdnem minden számunkban azokkal a botránys dolgokkal foglalkozni, amelyek a várost és a vármegyét a galíciai Chelem nivójára süllyesztik. (Hiszen mi örülnénk legjobban és legőszintebben, ha már végre nem lenne okunk a zempléni állapotokon keseregni.)

Abban alighanem mindnyájan egyetértünk, hogy bizony a mi Ujhelyünk egy nagy „Chelem,” — a vármegye pedig egy még nagyobb Chelem, mint ahogy a fentidézett uriember mondotta,

Hanem aztán, hogy Magyarország a legnagyobb „Chelem,” azt is vérző szívvel kell konstatalnunk mostanában, amikor mindennap egy újabb szörnyűséges panama pattan ki, mindennap jobban láthatjuk azt a mérhetetlen szennyet, piszkot, gyalázatot, amit a panamakormány és pártja erre a szerencsétlen országra zúdított.

Először is, holmi apróbb piszkos ügyek után kiderült a Lukács nevéhez fűződő sópanama. Megbotránkoztatt rajta nemcsak az ország, hanem egész Európa, sőt az egész világ. Olyan hallatlan, világraszóló panama volt ez,

hogy már azt hittük, hogy ennél nagyobb, ennél piszkosabb dolog nem is történhetik ebben az istentől sujtott országban.

De aztán, a Désy leleplezése után jöttek még súlyosabb, még piszkosabb panamák. A kormány és a munkapárt fényesen beigazololta, hogy nagy dolgokra is képes. Bebizonyította, hogy még nagyobb panamák is lehetségesek, hogy nincs olyan bűn, amelynél még nagyobbat ne tudna elkövetni. Ömagukat multák felül napról-napra a piszok, a szenny, a bűn kultuszában és valahányszor azt hittük, hogy ez már a panamák csimborasszója, mindig gondoskodtak egy még borzasztóbb és még fertelmesebb panamáról.

Eleinte legalább némi pauzákkal, de később mindegyre sürűben következtek egymásután a kipattantott panama-kolosszusok s ma körülbelül világrekordot értünk el a panamák dolgában.

Ma már ott tartunk, hogy szinte várjuk a mindennapi panamánkat és már jóformán meg sem lepennünk egy egy világraszóló újabb gyalázatoság.

Es a panamisták nemcsak bántatlanul, hanem fölényes, cinikus göggel tozódznak tovább abban az erkölcsi kloakában, amelyben olyan jóízűen hiznak, mint egy bizonyos tajtáju bogár.

De talán a nemzet, a józan, becsületes magyar nemzet még sem lesz hajlandó akklimatizálódni a kloaka fertőzött levegőjéhez. Talán mégis csak vége fog szakadni ennek a birkatürelmeknek, ennek a szörnyű fásultságnak, amellyel ezeket a förtelmeket nézzük. Az lehetetlen, hogy a becsületéről és temperamentumáról híres magyar nemzet angol flegmával és cigány gyávasággal tűrje tovább a nemzet kártyásainak perverz orgiáit. Lehetetlen, hogy végleg „Chelem”-mé hagyjuk süllyedni ezt a dicső multu, szerencsétlen országot.

Igen szomorú vigasztalás az is, amit legutóbb hallottunk: hogy hiszen nemcsak nálunk van ez így, hanem panamáznak a szomszédban is, Ausztriában.

Nagyon gyenge vigasztalás. Az ausztriai kivándorlási botránny mindenesetre igen épületes dolog és igen tekintélyes arányú panama, de azért a rekordot még mindig mi tartjuk a panamák terén, mi szegény és büszke magyarok, akik mindig híresek és kényesek voltunk a becsületünk tekintetében.

De ha Ausztria még nagyobb „Chelem” lenne is, mint a mi szomorú országunk, bizony még

ez sem lenne vigasztalás a mi szomorú állapotainkra. Ha esetleg nem az első, de a második helyen állnánk a panamák világ bajnoksága tekintetében, akkor is elég okunk lenne arcra bozulva tépdésni a ruháinkat szégyenletünkben.

Bizony, szégyene, örök szégyene ennek a nemzetnek, hogy még mindig nem szűnt meg ez az országos „Chelem,” — és külön speciális szégyenünk nekünk zemplénieknek, hogy nem bírunk a speciális zempléni „Chelem”-mel.

Mindegyre csak azt várjuk, hogy az isten haragja seperje el ezt a mi mostani átkos rendszerünket és annak megszemélyesítőit, de hogy mi magunk, a magunk erejéből seperjük el őket, erre törek módra azt mondjuk, hogy: Kizmet. Pedig már igazán ütött az utolsó óh.

A kolera.

Már itt van Zemplénmegyében.

Riadalom Ujhelyben.

A kolera most már visszavonhatatlanul megérkezett a mi vármegyénkbe is.

A szerencsi járáshoz tartozó

Kesztenyéten

községben egy Kovács József nevű egyén kolera-gyanus tünetek között meghalt. Az elhalt egyén belet vizsgálat véget felküdtek a bakteriológiai intézethez, ahol is megállapítást nyert, hogy Kovács József ázsiai kolera-ban halt el.

Nagyimihályban

— mint onnan írják — Szeszták Ella meghalt kolera-ban. Az óvintézkedéseket megtették.

Tokajban

e hó 18-án meghalt Fındrik József földmivel. Masnap 14 éves Erzsébet nevű leánya kolera-gyanus tünetek közt megbetegedett s 20-án meg is halt. A hatóság azonnal megtette a szükséges óvintézkedést s ha a budapesti bakteriológiai intézetben konstatalnák az ázsiai kolera-t, a már eltemetett Fındrik exhumálását is elrendelik. Tokaj most el van zárva.

Ujhelyben

nagy riadalmat okozott egy kolera-gyanus megbetegedés, amely azonban szerencsére nem bizonyult kolera-nak.

A gyanus megbetegedés a vonaton történt. Szerencs állomáson Moldovány Menyhért mozdonyvezető kolera-gyanus tüneteket vettek észre. Nyomban leszállították a vonatról, elhelyezték a járványkórházban s megtették az óvintézkedéseket. Megállapították, hogy Moldovány Ujhelyben lakik és pedig Szabó Sándor államvasuti portás Battihányi-utcai házában. Az aispán el-

rendelte, hogy Szabó Sándor házát el kell zárni. Kiment a rendőrség, mely a vasuti portásnál épen egy nagyobb társaságot talált. Valamennyiüknek szigoruan megtiltották, hogy a házat elhagyják s rendőri őrizet alá vették a házat.

A kolera-gyanus Moldovány családát felküdötték a bakteriológiai intézetbe ahonnan az a megnyugtató értesítés érkezett, hogy Moldovány nem ázsiai kolera-ban betegedett meg. A Battihányi-utcai házat erre természetesen rögtön feloldották a zárlat alól.

— Buza contra Illésházi.

A zempléni juniusi megyegyűlésről annak idején tudósítást hozott az Est című lap is. Illésházi Endre a „Sátoraljujhely” hasábjain azt a megjegyzést tette, hogy az Est tudósítása valótlanosságokat tartalmaz és hogy ezek a valótlanosságok Buza Barnától erednek. Buza Barna erre rágalmazási pert indított Illésházi ellen, amelynek ma volt a tárgyalása. Mínhogy Illésházi a bíróság előtt vissza vonta rágal vazó kijelentéseit, természetesen Buza Barna is visszavonta feljelentését. Illésházi azonban tartozik hírlapilag is, a Sátoraljujhely legközelebbi számában a nyilvánosság előtt is visszavonni rágalmozó állításait.

Választások a városnál.

Tisztújító közgyűlés.

Ma délután 3 óra ra hivta egybe a képviselőtestület tagjait Székely Elek helyettesített polgármester a városháza tanácstermében megtartandó tisztújító közgyűlésre.

A helyettesített polgármester a következő körlevelet intézte a képviselőtestület tagjaihoz:

Elnöki körlevél.

A képviselőtestület tagjait meghívom az 1913. évi október hó 22-én d. u. 3 órakor az aispán ur einöklelte alatt tartandó reszleges tisztújító közgyűlésre.

Saujhely, 1913. okt. hó 16.

Székely Elek, h. polgármester.

T á r g y :

A nyugdíjazás folytán megüresedett városi főjegyzői ugyan- csak nyugdíjazás folytán megüresedett kiadói és az ezen állás betöltése folytán esetleg megüresedendő egyéb állások, az utjonnan rendszerezett gépészmérnöki, nyilvántartó könyvelői nyilvántartó-rajzolói és az egyik közigazgatási gyakornoki állás választás utján való betöltése.

A multkoriban alkalmunk volt közölni a pályázók listáját, anél-

kül, hogy a pályázók személyeire megjegyzések tettünk volna vagy bármelyik pályázót mellett állást foglaltunk volna.

Most sem akarunk kommentárokat fűzni a választáshoz mindössze két — tisztviselői körökből származó — véleménynek adunk itt helyet, nagy általánosságban, személyekre való célzás nélkül és anélkül, hogy magunkat föltétlenül azonosítanók ezekkel a véleményekkel.

Tisztviselői körökben mindekelőtt helytelennek tartják azt a rendszert, hogy a városi állásokra nem már bentlevő, aktív tisztviselőket, akiknek a közigazgatás terén már kellő gyakorlatuk van, hanem többnyire idegeneket akarnak behozni, akik minden képességük és tehetségük mellett is nélkülözik a gyakorlati jártasságot, amely körülmény a közigazgatás terén mindenesetre csak zökkenésekre vezethet.

Másodsorban pedig helytelennek és érthetetlennek tartják, hogy az ügyészi állás a mai választások során nem kerül betöltésre, holott Kiss Odón már régen meghalt és az állásra több — minden tekintetben megfelelő — reflektáns van.

E sorok írásakor még egyáltalán nem lehet kombinációkat fűzni a választások eredményéhez. Még hozzávetőlegesen sem lehet következtetni a választások esélyeire, csak annyi bizonyos, hogy egyes — nagy párttal rendelkező — jelöltek között nagy küzdelemre van kilátás.

A tisztújító közgyűlésen d. u. 3 órakor nyitotta meg Dókus Gyula alispán. A képviselőtestület tagjai nagy számban vannak jelen. Ott van többek közt Windischgraetz Lajos herceg is.

A közgyűlés lefolyásáról részletesen már csak lapunk jövő számában számolhatunk be részletesen. Most csak röviden közöljük a választások eredményét.

Főjegyző: *Dr. Orbán Kálmán*. Közigazgatási gyakornok: *Dr. Fonyi Zoltán*. Gépészmérnök: *Kolos Sándor*. Műszaki nyilvántartó: *Jacskó Béla*. Kiadó: *Andorkó János*. Iktató: *Liptay Béla*. Nyilvántartókönyvelő: *Harsányi Béla*.

Az új földesur.

A trónörök Zemplében.

Cáfolatok és ellencáfolatok.

Megirtuk a Homonnán megjelenő Felvidéki Hírlap nyomán, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös a felvidéken erdő és földbirtokot keres megvételre s a trónörökös megbízottja ez ügyben már tárgyal is Malonyay Tamás főszolgabíróval.

Ez a hír bejárta a fővárosi lapokat is, migsem a félhivatalos Bud. Tud. a hírt megeafolta s ez a cáfolat is számos lapban napvilágot látott.

A cáfolattal szemben a Felvidéki Hírlap mindenben fenntartja mult-

kori közleményét, sőt újabb részletekkel is kibővíti azt.

A Felvidéki Hírlap legutóbbi számában erre vonatkozólag a következőket írja:

A trónörökös Zempléni birtokvásárlási szándékát lapunk hozta nyilvánosságra s abból kelt szárnya a hír. A félhivatalos Bud. Tud. a hírt megeafolja azzal, hogy a trónörökös nem vásárolt Homonna és Sztrópók közt birtokot és meghatalmazottja nem alkuszik rá. A cáfolat ezen részét megerősítjük, mert olyasvalamit cáfol, amit mi nem is állítottunk. Erre vonatkozó híriünk csupán annyit tartalmazott, hogy a trónörökös nagyobb erdősséggel rendelkező birtokot keres itt megvételre, megbízottja többekkel érintkezett és tanácskozott e tárgyban. Hírünket tehát a félhivatalos cáfolat dacára mindenben fenntartjuk most már azon kiegészítéssel, hogy egy volt függetlenségi és most munkapárti képviselő általunk névleg ismert irodavezetője volt az, aki a birtokvétel ügyében itt járt, kelt, itteni tekintélyes közvetítőjével utazgatott és a telekkönyvet tanu-mányozta.

Panaszkodnak az iparosok.

Nincs munka.

A legutóbbi pénzkrisist legjobban a kereskedők érezték meg. Még sohasem volt annyi bukás évtizedek óta, mint az ominózus 1913. évben. Amelyik kereskedő ezt az időszakot szerencsésen, veszély nélkül túlélt, az bezonyított, hogy valóban életképes.

Az utolsó időben a kereskedők már felhagytak a panaszkodással. A pénzkrisis azonban most a gazdasági téren kezd mind erősebben éreztetni hatását. A kölcsönügyletek lebonyolítása sok nehézséggel ütközik, illetve alig-alig történik. És e körülmény nyomása alatt egy másik társadalmi osztály: az iparosok jajdu'nak föl. Nincs munka, munkaalkalomra nincs kilátás még igen hosszú ideig és ezt az iparosok nagyon megszenvedik.

Ok ugyan nem buknak meg, hanem ami még rosszabb, rettenetes inségnek néznek eléje.

Általános a panasz s a rémséges nyomor és inség közeledtét jelzi az a körülmény, hogy az egész országban icszó mérvül a munkahiány. Működésben járóval dolgoz kezek munkanélkül pihennek s eszednek kenyeret adó munka után.

Mint jellemzőt közöljük a budapesti ipari és kereskedelmi munkás közéleti intézet augusztus hó 22-iki kimutatásában közölt adatokat, ezek szerint a jelzett napon munkanélkül állott 3923 munkás. 578 munkásból, 79 fiu. A számokban minden iparág képviselve van. Ennyi csak egy pesti intézetnél, de mennyi van még a többinél és mennyi a vidéken?

Ilyen nagy megpróbáltatás még nem érte a magyar népet egy emberöltő óta. Rendkívül súlyossá teszi az állapotot, hogy már évek óta csak tengünk: kimerülve, minden tartalék nélkül megyünk elébe a legnyomorultabb éveknek.

Panaszkodnak az újhelyi iparosok is. És hogy az ipar melyik ágának gyakorlói panaszkodnak legjobban, ezt vajmi nehéz eldönteni. Panaszkodik minden iparos, aki csak él. Az egyének és az összesség gaz-

dasági politikája stagnál, a kivétel pedig ezzel kapcsolatban nemcsak hogy pang, hanem egyenesen holtpontra jutott. Ma, amikor az embernek ruházkodása a minimumra kell hogy szorítottok, ma amidőn az ugynevezett jómóduaknak is csinájan kell banniok minden fillérrel: senki sem gondol a gazdasági vállalkozásokra.

Nincs építkezés, mely az ipar többféle nemének munkát adna, ami építkezés van, abból nem élhetnek meg az összes iparosok.

Az iparosok most még csak panaszkodnak, de remélnek segítséget.

Ha ezen a szomorú állapoton azonban nem történik enyhítés, tölire az iparosok, mert még csak javítási munka is alig akad, a legnagyobb inségnek néznek elébe és olyan nyomorúság, szegénység lesz, hogy az egész ország megborzd tőle.

Betörések Újhelyben.

A rendőrség nyomon van

Az utóbbi napokban egymás után 3 betörés volt Újhelyben. Mint a rendőrség a „munkabói” megállapította, mindhárom betörés — a legnagyobb valószínűség szerint — ugyanazon egyén követte el.

Folyó hó 18-áról 19-ére virradó éjjel Lomnitzer József és Fiai bőr gyárosok raktárának a falát bontotta ki — a csizmadia tarsulat udvaráról, és hogy a leeső kődarabok zajt ne okozzanak, egy ponyvadarabot feszített a lyuk alá.

A raktárba bejutva a nyitott ajtón az üzlethelyiségek ment, ahonnan a napi bevételből visszamaradt 71 korona készpénzt egy elgőrbített 5 koronást, egy idagen ezüstpénzt, 1 darab 2 dolláros papírpénzt, 60 korona értékű Palma sarkot, 2 ezüst órát, 1 pár sárgacipőt és 70 korona értékű sárga bőrt vitt el.

A Wertheim szekrényen lévő nyomokból megállapítható, hogy azt is megpróbálta különböző szerzsámok segítségével kinyitni, azonban eredménytelenül dolgozott és csak a zárat tette tönkre.

A házbeliek ugyan közben felébredtek, mert az udvaron lévő libák gárgáltak, azonban senki sem mert közükk kimenni az udvarra.

A nyomozást a rendőrség azonnal megindította és a nyomozást vezető tb. alkaptány gyanúja rögtön Zajáros János cipészsegéd ellen irányult, aki csak pár napja töltötte ki az ugyancsak a Lomnitzer cég karára elővetett betöréses lopásért reá rótt 3 havi fogházbüntetését. Rögtön át is küldték Csotkó újra-
tívet és Spenik rendőrelőnört Sarospatakra, ahol Zajáros állandóan tartózkodott. Zajáros tagadta, hogy a betörést ő követte volna el és alibi jét is igazolta. Azt azonban — a rövid vallatás után — beismerte, hogy körülbelül 2 héttel ezelőtt ő tépte ki Lehmann Margit tanítónő kezéről a ridikült, melylyel a Hecskére menekült, ahol a ridikült tartalmát eldobta és csak a benne lévő 9 K 20 f készpénzt tartotta meg, melylyel Sarospatakra szökött. Azóta ott tartózkodott. A rendőrség ezen vallomása alapján Zajárost letartóztatt és Újhelybe hozta a kir, ügyészség fogházába szállította.

Masnap, 20-án éjjel az ismeretlen tettes újabb betörést kísérelt meg Frischmann Ernő Kossuth-utcai füzérszertetébe. A csukott kapu alatt kiszérete a falat, az üzlethelyiségbe azonban nem juthatott be, mert egy

pár véletlenül arra járó ember megzavarta és így kénytelen volt elszökni.

21-ről 22 re virradó éjjel valószínűleg ugyanő Grünfeld Henrik Árpád-utcai szatócs üzletébe próbált behatolni. Éjjel 2 óra tájban átmászott a kapun és az üzlethelyiségnek az udvarra néző felét kezdte kibontani, hogy azon keresztül bejuthasson.

Munkájában azonban megzavarta a templomból hazatérő tulajdonos, aki az udvaron egy kabátot vett észre. Zajt csapott és rendőrt ért szaladt el. Ezt a berőrő felhasználva a Ronyva felé szökött. Grünfeld és a rendőr üldözőbe vették, de csakhamar abba is hagyták az üldözést, mert a Ronyva parton elvesztették szem elől. Visszatérve megtalálták a földön fekvő rövid fekete báránnyelű kabátot, továbbá egy acélorát, egy tintaceruza és 3 szőget.

A nyomozást a rendőrség azonnal megindította s megállapította, hogy a kabát tulajdonosa Barta Ferenc rovottmultu napszámos, aki még a hajnali órákban megszökött Újhelyből.

A rendőrség a nyomozást a legérellyesebben folytatja és táviratilag értesítette a rendőrségeket és a csendőrpáncsnokságokat.

HIREK.

— **Eperjes új püspöke.** A hivatalos lap közli, hogy a király a két év előtt elhunyt Vályi János dr. örökébe Novák István dr. munkásgyógyházmegyei áldozópapot eperjesi gör. kath. püspökké nevezte ki. Az új püspök egy felsőzempléni gör. kath. lelkész fia, alig 30 éves, nagytehet egú és kiváló tudású fiatal ember. Középkiskolai tanulmányait Újhelyben, felsőbb teológiai tanulmányait pedig a bécsi Augustinumban végezte. Jelenleg Páffy Móric gróf vatikáni nagykövetségi tanácsosnál nevelő, Rómában tartózkodik.

— **Eljegyzés.** Schridde László miskolci mav. mérnök eljegyezte Zettin Tifát, Zettin Ignác főmérnök leányát.

— **Új ügyvéd.** Dr. Haas Miklós, a Dr. Haas Bertalan tekintélyes helybeli ügyvéd fia f. hó 20-án az ügyvédi vizgát sikerral letette.

— **Meghalt a radi patriárka.** Vasárnap, f. hó 19-én halt meg Wischán József nyugalmazott radi pébános, az egyházmegye aranyismerés áldozópapja. Életének legnagyobb részét a bodrogközi Radon töltötte el. Mult esztendőben nyugalomba vonult és az ezid-i nyár óta a királyhelmci kórházban végezte a lelkészi teendőit. A nemes lelkéről és jótékonyaságáról ismert radi patriárka életének 86-ik, áldozópapságát 60-ik évébe halt meg.

— **Bucsestyél.** Vargánai járásának társadalmi megható módon vett létsat a járás székhelyéről távozó Bárczy Elek volt szolgabírótól, a kit a vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz neveztek ki jelenleg fogalmazóvá. A járás társadalmi előkelőségét ugyanis folyó hó 18-án a varannói Korona vendéglőben bucsu-vacsorát rendeztek a távozó tiszteltetés és az alkalommal Varrannónak hanem a környéknek is összes intelligenciája, élen a járás főszolgabírájával, valamint a többi társhatóságok képviselői is megjelentek és az estélyi alkalommal több szónoklat hangzott el a távozó felköszöntésére. A távozó szép szavakban köszönte meg a megiszteltetését és a nagyszámu résztvevők még a késő

A „Felsőmagyarországi Cukoripar R. T. Töketeres”, képviselőben: száritott répaszéletet méltányos napiárban ajánl és részletes felviálgozítással szolgál Neuman Jenő Sátorajújhely. Telefon: 17 sz.

éjszakai, illetve kora hajnali órákban is együtt maradtak és ünnepelték szeretettel Bárczy Elekot, a kinek távozásával fájdalommal fogja nékülőzni kedves szeretete miatt személyét a járás és Zemplén megye közönsége.

— **Hivatalátvétele.** Malonyay Tamás sztrópki főszolgabíró a homonnai főszolgabírói hivatal ideiglenes vezetésére nyert megbízása folytán, működését megkezdte.

— **Valtozások a vármegyén.** Haraszthy Miklós homonnai főszolgabíró nyugdíjazása folytán a főszolgabírói teendők ellátásával Malonyay Tamás sztrópki főszolgabíró, Sztrópkórá Duresinszky Gyula tb. főszolgabíró bizta meg, illetve rendelte ki a vármegye főispánja. Bárczy Elek varannói szolgabíró belügyminiszeri segédfőfogalmazóvá nevezetvével ki. Varannóra Székely László a szerencsi főszolgabírói hivatalhoz beosztott tb. szolgabíró helyettesített. A gálszécsi szolgabírói teendők ellátásával helyettesi minőségben Ucsely Andor közig. gyakornok, tb. szolgabíró bizatott meg.

— **Színműpályázat.** A Kassai Kazinczy-kör, Faragó Odón megválasztott kassai színházgató adományából pályázatot hirdet egy, egész estét betöltő szindarabba. Pályázati feltételek. A darab lehet tragédia, színmű vagy vígjáték. A darab tárgya Kassa városának életéből (múltjából) merítendő, vagy lehet csak általában kassai vonatkozású. A pályadíj 1000 (egyezer) korona, mely a bíráló bizottság előző döntése alapján jutalmat nyert műnek a Kazinczy-kör üléseben, Kassán, 1914. szeptember 30-án adatik ki. A pályázat határideje 1914. május 1. A későbbben beérkező művek figyelembe nem vétetnek. A pályamunkák irógépvel, vagy idegen kézzel, könnyen oivas ható írással, a papírosnak csak egyik oldalára írva, lapszámozva és bekötve jellegével és az író nevét, foglalkozását és lakó-címét rejtő ugyanazzal a jellegével ellátott lepecsételt boríték mellékelésével, a fentjelzett határnapig postán a következő címre küldendő be: A Kazinczy-körnek Kassa, a borítékra „Színműpályázat” felírással. Nyitott pályázat, valamint alnév alatt pályázók művei figyelembe nem jönnek. A pályadíjat csak irodalmi értékkel bíró mű nyerveheti; ha azonban két különböző vállalat is pályaműre támaszkodik a bizottság a pályadíjat esetleg meg is oszthatja. A pályadíjat nyert mű (esetleg két mű) első előadásának a Joga Faragó Odón színházgatót illeti meg s ez az előadásért a szerzőnek külön szerzői díj nem jár.

Petróleumlátás a rendőrségen. A rendőrkapitány már hónapok óta mindig rámutat jelentésében arra, hogy Ujhelyben a közvilágítás egyáltalán nincsen, mert a villanygyár által drága pénzen szállított sötétség nem nevezhető közvilágításnak. Azt is javasolta a rendőrkapitány, hogy a közbiztonság érdekében jó lenne az utcákon petróleumlámpákat felállítani. De hiába. Maradt minden a régiben. Azaz hogy mégsem egészen; mert legalább a rendőrségi épület udvarát egy pár nap óta petróleumlal világítják, az ujhelyi villanygyár nagyobb díszességére.

— **Kiderült titok.** Tíz évvel ezelőtt egy sötét ösi estén valami beburkolózott alak revolverrel ráőtt a lakása ajtaján mit sem sejtve kilépett Damjanovics Agoston bodrogszerdahelyi gör. kath. parochusra. A merénylő elmentekült. A megsejtett lelkész sulyos sebével a budapesti klinikára vitték, hol pár hét múlva sikerült ugyan felgyógyulnia, azonban a revolver golyója testében maradt titokban. Egy évizden keresztül a revolveres merénylő és tetének oka. A napokban kussa vonású levelet kapott Amerikából Damjanovics lelkész. Írója elzékenyülve derít világosságot a tizedes tők sötétségére, bevalván töredelmesen,

hogy ő volt egykor merénylője jó lelképástorának a sulyos betegségében nem tudna addig nyugodtan meghalni, míg volt papjától, bocsánatot nem nyer, kit egy csekély főléreírésből szírmazott haragjában oly sulyosan megbántott s csaknem életét oltotta ki. A bűnbáo levele ugy a lelkész mint hívei körében mély hatást kellet.

— **A hadmentességi díj kivétségi lajstrom** a városi ad ügyosztályban folyó évi október hó 22 től 30-ig terjedő 8 napon át közönségre lesz kitéve, a jelzett időben a hivatalos órák alatt az érdekeltek megtekinthetik.

— **Elfogott kivándorlási ügynökök.** Homonnáról írják: Miután az utlevél nélküli kivándorlás az osztrák területen is leh telenő tétetett, a közbiztonsági közegek az itt tartózkodó azon kövzetítőket nyomonza most, akiknek még sikerült az igazság-szolgáltatás süjtő keze alól magokat kivonni. Ezeknek nagy része a topofovki lengyel telepítvényesek közül való, még sem lehetett őket kórdőre vonni, mivel az erdőben bujkáltak. A tavarnai esendőrörös parancsnoka sok éjszakai áldozott ezek kérekerítése érdekében, míg elvígve a múlt napokban rajtuk ütött és nagyikat névszerint: Kraun József, Novák Ferencz, Terliszki Szanislaw és Kobuwlya Vojtekot, mind büntetett előléter, sikerült elfognia és az illetékes hatóságokhoz békíteni.

— **Kiállítás Satoraljai helyben.** Szegő Sándor, árúháza nagyszórne kiállítás rend-z, melynek megtekintésre a n. é. közönséget tisztelte meghívja. Vt. I nem kötelező. Mag lepő oleső árak. Bővebbet a kirakat.

— **Meghívó.** A satoraljai helyi róm. kath. főgimn. Segélyező. Egye sülete f. hó 28 án d. u. 5 órakor a főgimn. tanácsstermben közgyűlést, ezt megelőzőleg választmányi gyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az Ig zgatóság.

— **Közüző és köhasító ipartelep Nagygyéresen.** Maláth József gróf perbenyiki fődbirtokos bodrogzesenti köhányainak üz-mét tetemesen kibővítéssel és ezzel kapcsolatosan Nagygyéresen közüző és köhasító művet létesít, melyel a bányát egy 5 kilométer hosszú villamos vasutál köti össze. Az ipartelep bodrogszerdahelyi ugyanilyen mű méretei szerint még a télen elkészül s a megépítésmunkálatait a budapesti G don és Kont cég végzi A bodrogközi népre áldásos lesz ez az újabb keresetforrás, mivel sokat visszatart majd az amerikai kivándorlástól.

— **Öngyilkosság.** F. hó 6-án Türk György hercegkúti lakos hazuról elment azzal, hogy a faluban lakó rokonait meglátogatja. Otthon maradt családtagjainak ez a kijelentése fel nem tűnhetett, mert ezt más alkalommal is megtette. Minthogy azonban sem dőbe, sem estére hazá nem tart, a kürtöben morózus, magába zárkózott természetű ember, keresésére indultak. Bejárták O aszlit s a szomszéd falukat, de hasztalan. Legutoljára Sárospatakon látták 6 án d. u. 1—2 óra között s azóta senki róla felvilágosítást adni nem tudott. Felesége s nős gyermekei már már beletörődtek a változhatatlanba, amidőn F. hó 14-én Bodrogfalaszon az új vasuti hídnál dolgozó munkások észrevették a vízben egy a komp mellett megakadt holttestet. Azt a partra kihuzva ismerték fel benne a pár nappal azelőtt eltűnt Türk Györgyöt. A megsejtett vizsgálat bűncselekményt nem állapított meg. Valószínűleg kissé ittas állapotában s nagy anyagi zavarokkal küzdövetete magát a Bodrog folyóba.

— **Közégi iskola Nagykövesden.** Kulturális tekintetben nagy szükségét pótol a nagykövesdi közégi iskola létesítése. Körülbelül 150 tanulóteles nyert ezáltal alkalmas az elemi oktatásban való részvételre, mi az eddigi ref. iskola helyszíne s ta-

nitói állásának szervezedelesége miatt évek óta lehetetlen volt. Az új iskola — a már régóta fennálló kath. iskola működésével párhuzamban — fontos népnevelési missió teljesítésére lesz hivatva. A napokban megtartott iskolazeki gyűlésen Pádur Miklós biharmegyei tanított választották meg a közégi iskola vezetőjéül.

— **Tűz Nagymihályban.** Kedden délelőtt egy negyed tizenkettőkor az Andrássy Dénes-utcában kigyúladt és földig leégett Hradkó Mihály gazdának a csürje, melyben a betakarított szőna és burgonya volt felhalmozva. A csür mellett levő nagy szalmakazalok is csakhamar tüzet fogtak, azonban az előléttő szomszédok egy kazal kivételével a többi megmentették. A szerencsétlenségben az volt a szerencse, hogy a szél a mező felé fújta és hordotta a szikrákat, mert ha a lakóházak felé repültek volna a szikrák, ugy a katasztrófa óriási lett volna anná is inkább, mert a tűz keletkezéséért számítva egy óra beforgása alatt egyetlen felöltöz sem volt a tűznél, jőlehet néhány perccel a tűz keletkezése után a városházára telefon értesítést adtak a esendőraktányából, hogy tűz van. A tűznél egy sávvaltal megjelentek a városi rendőrök Tóth őrmester vezetésével és az ő őneűáldozó és odaadó fáradozásuknak köszönhető, hogy a tűz — tovább terjedése által — nagyobb pusztítást nem vitt végbe.

— **Visszaterelt kivándorlók.** A viszontagságos időjárások következtében beállott megélhetési nehézségek elől nemrög nagy számmal indultak Amerika felé Nagykövesdről is. Az ország határánál ébren örökös rendőrségnek azonban csaknem valamennyiüket sikerült feltartóztatni s így a tengerentúra vályó utasok — 8 napi elzárásban kiszabott büntetések leírásával — visszakérültek esősédes pátriájukba. Egy ilyen, öt tagból álló trupp került a napokban hazra, Nagykövesdre, melynek mindenikét — mint most látódott — éppen az október 11-én katasztrófát ért Volturino gözölön akarták az ágensnek Amerikába csempészni.

— **Izléses csinos kivitelű névjegyek Landesmann Miksa könyvnyomdá jában rendelhetők meg Saujhely Rákóczi-ut.**

— **Aki már nem kap kolerát.** H. Takács Sándor tályai munkás e hó 18-án Rosenberg Miksa szőőjében foglalatokodott feleségével együtt. Munkájuk végeztével felesége hazament, ő pedig más munkásokkal együtt a munkadőjához, ki munka után egy-egy pohár pálinkát szokott adni munkásainak. Takács ucy lészik keveselte a neki jutott porcot, mert mikor már senki n m volt jelen, utána kutatott az üvegnek. Talált is valahol egy hasonló üveget s őrműben jót húzott belőle. Azonban megjárta. Az üvegben ferőtlenítés céljából beszerzett tömény karbolsav volt, melynek maró hatását rögtön észlelte. Sietett is Horváth Béla dr. körörvöshöz, miótt azonban az orvos a mentéshez szükséges szereket előkereste, álképpos görcsöket kapott, majd eszméletét is teljesen elvesztette. Lakására vitték, hol másnap reggelre meghalt. A vizsgálat kiderítette, hogy tisztán saját hibájának, iszások ter nészetének áldozata.

— **Különs nászajándék.** A M. H. írja: A múlt szombaton mulatságosan fatális helyzetbe került Munkácsos egy ifju férj, aki akkor tartotta esküvőjét az ottani gör. kath. templomban. Mig az esketés szer-tartás tartott, az alatt valaki, bizonyára egy elhagyott idős, egy kis siró babát csempesztett az új párt szállító, szépen felbokrátzott fiaker kecsiba. Hogy a templomból karonfogyva kijött hozzá pár mennyire megörvendett a furcsa nászajándék, arról halgat a krónika.

— **A vonat alati.** Nyusti Sándor 12 éves munkásfia a tarcali kőbányából követet szállított a keskeny

vágányu iparvasuton. Harmadmagával 10 waggon követ szállított 20-án délelőtt az iparvasut lejtős pályáján. Nyusti a harmadik kocsin tartózkodott s innen át akart ugrani a következő kocsiira, hogy azt is befeközhesse, mert a vonat veszedelmes gyorsasággal rohant lefele. Ugrás közben a vonat alá esett s a kerekék a szerencsétlen fiu ballábát bokában elvágták s a bal karján is sulyos sérüléseket okoztak. A fiut behozták az ujhelyi kózkórházba, ahol tegnap amputálták a lábát.

— **20 százalékos engedménnyel kap Landesmann Miksa papirkereskedésében mult évrlő visszaradrt fionom levélpapírosokat.**

— **A Szépséget ápolni,** megtartan a legnagyobb művész te a kozmetikának. Kiváló k'sztiménye a kozmetikának a Fő des-főle Margit, szappan és pudr.

— **Gyermekek pajkossága.** Turány községi határában felgyújtottak egy távirda oszlopot, azonban több oszlopon összetörték a porcelán szálkövet. A esendőráig kidirított a teteseket több odaváló 12—15 éves parasztfiu személyében, kik most egyháza hártják a bűnös cselekményt.

— **Zongora és hegedűtanítást elvállal Dr. Kárpáthy László Jelenkezhetni a kiadóban.**

— **Leógett vadászkunyhó.** Három előkező nemet four Gódsólykán ütött tanától a szarvasbögés tartomány lakóhelyekét pedig egy vadász kunyhó képezte. Kedden reggel távoztak hazuról és amidőn este hajtókukba visszakartak térni, annak már csak hmvait találtak. Leógett a kunyhó teljesen felszerelésével együtt mely több értékes tárgyat rejtett. A tűz mikénti keletkezése ismeretlen.

Előfizetőinkhez.

Felkérjük lapunk tisztelt előfizetőit, hogy a szeptember végén lejárt előfizetési díjat lehetőleg postafordultával küldjék be, nehogy a lap további szétküldésében akadály legyen.

A tudomány mai állapontja szerint bebizonyíthatóan az Odol a legjobb szer a száj — és a fogak ápolására.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k

Szerkesztő:
DR. KÁRPÁTHY LÁSZLO

Szerkesztésért felelős:
A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadóműködés:
LANDESMANN MIKSA

Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?

Ezen rendkívül fontos kérdés foglalkoztatja mindazokat, akik asthmában, tüdő- és torokbeli gümökörben, sorvadásban, tüdőcsucshuruban, idült köhögésben, elnyálkásodásban, hosszas rekedtségben szenvednek és eddig gyógyulást nem találtak. Minden ily beteg kap tőlünk **teljesen ingyen és bérmentve egy ábrával ellátott könyvet** írta Dr. med. G. Guttman, a Finsengyógyintézet főorvosa és a könyv a kérdést tárgyalja: **„Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?”** Azonkívül küldünk egy mintát, a mi bevált világhírű diétikus teákból. Sok ezen dicsérik, akik eddig használták. Gyakorló orvosok e teát mint kiváló diétikumot használták és dicsérik tüdőgümökörnél (sorvadásnál), asthma, bronchitis és torokhurut esetében. Ez a Tea nem titkos szer, **Liebfüvekből** van összeállítva, melyek császári rendelet folytán a szabad forgalomnak vannak átengedve. Az ára oly jutányos, hogy a vagyonatlanok is megszerezhetik. De hogy minden betegnek alkalmat adjunk, hogy e teát minden kockázat nélkül kipróbálhassa és bajának mineműsége iránt tájékozódhassék, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **„Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?”** című könyvet és egy próbát a teákból, és pedig **teljesen ingyen és bérmentve**. Csak tessék egy levelezőlapot írni pontos címmel az alábbi cégnek: **PUHMANN & Co., Berlin 829 Müggelstraße 25.**

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

LEGBIZTOSABB

a cs. és kir. kiz. szabadalmazott MALÁRTSIK-féle

patkányirtó pogácsa

patkányok, egerek, vakondok elpusztítására. Próbadozob 2 K. Háziállatoknak nem ártalmas. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Malártsik György Sátoraljaujhely.

SALGÓTARJANI

Kőszénbánya Részvénytársulat
széntermékei (szobafűtésre és ipari célokra)

NEUMAN JENŐ cégnél

Sátoraljaujhely

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott kovács szén és koksz valamint porosz briket kapható.

Superfosfát-műtrágya Káli só

Gazdasági kettős könyvvezetésben jártas **SZÁMVEVŐ** keresztesítik nagy bér gazdasághoz. Ajánlatok a kiadó hivatalba „R. T.” címre intézendők.

Kiadó lakások.

A Kazinczy-utca 5. számú házban az Osztrák-Magyar Bank fiókja által eddig bérelt lakás azonnal kiadó. Ugyancsak kiadó 1914. május 1-től a Központi kávéház fölött lévő, a m. kir. Folyammérnökség által bérelt lakás.

Eladó

40-50 métermázsza első rendű takarmány répa egy-egy répa súlya 4-5 kiló. Bovebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Ház eladás.

Az Erzsébet királyné utca 6 szám alatti házastelek szabadkézből előnyös feltételek mellett eladó. Ertekezhetni lehet a tulajdonosnál és a kiadóhivatalnál.

5048/1913. tkvi szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A királyhelmei kir. járásbíró ság, mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Királyhelmei Gazdasági és Kereskedelmi Banknak Varga Jánosné elleni végrehajtási

ügyében a Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár kérelme folytán a visszégrehajtási újabb árverés Nagy Lajos királyhelmei lakos árverési vevő ellen, ennek költségére s veszelőyre a Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár javára 13000 korona tőke és járuléka, továbbá 30 K jelenlegi és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.c. 185., 155., 176. § ai és 1911. XII. te. 21. és következő § ai értelmében a saujhelyi kir. tsvszek és a királyhelmei kir. járásbíró területén fekvő királyhelmei 87. sz. betétben 1515/1., 4811 hr. és A. I. S. és 9. sorszám alatt foglalt külingatlanok és közös legelő és erdőilletőségéből Varga Jánosné sz. Demeter Mária nevében álló 1/2 ed (egyketted) résznyi jutalékra és ezen betétből időközben a királyhelmei 1597. számú betétbe átvitt 867/1. hrsz. beingatlanból Varga Jánosné szül. Demeter Mária nevében álló 1/2-ed résznyi jutalékra 2200 kor megállapított kikiáltási árban elrendeltetett és hogy a fentebb jelzett ingatlanok az 1913. évi november hó 18-ik napján délelőtti 9 órában ezen telegkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan első árverési kikiáltási árának 10 százalékát vagyis 298 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak a bíróságnál történt előleges letétét igazoló elismerőnyit átszolgáltatni.

Az 1908: XLII. t.c. 21. §-ában felsorolt árverezők bánatpénzt letenni nem kötelesek.

K. Helme, 1913. okt. 14.

A kir. bíróság, mint tkvi hatóság.
Horkay s. k. kir. bíró.

7041/1913 végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Aulirott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a saujhelyi kir. tsvszeknek 1913. évi V. 10857. sz. végzése folytán Dr. Lengyel László ügyvéd által képviselt Bodrogközi Gazdak Takarékpénztár és Jelzálogintézete végrehajtató részére 1500 kor. tőkeövetelés s jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1060 K-ra becsült ingóságokra a Királyhelmei kir. bíróság 1913. V. 5021 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is amennyiben azok törvényes zálogjog nyertek volna, alperesek lakásán Kiszorvágyon leendő megtartására határidőül 1913. évi október hó 30-ik napjának d. u. 3 órára kitűzték, amikor a bíróság lefoglalt 2 drb. ökör, 4 drb. tinó s egyéb ingóságok a legtöbbet igézőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az előlvezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kiegészítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és az a vajtási jknyvból ki nem tűnik elsőbbségi bejelentésüket az árverés megkezdéseig alulról kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

K.-Helme, 1913. okt. 16-án.

Udvarhelyi. kir. bir. vajtó.

A legujabb és legizlésesebb Péterfaivi gyártmányu

LEVÉLPAPIROSK

egyszerű és elegáns dobozban, a legjobb minőségekben, különfélealakokban és árakban kaphatók:

LANDESMANN MIKSA

könyv- és papirkereskedésében Sátoraljaujhely.

A „FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP”
•• kiadóhivatalában. ••